

um breyting á lögum nr. 35 29. apríl 1946, um landnám, nýbyggðir og endurbygg-
ingar í sveitum.

(Eftir 2. umr. í Nd.)

1. gr.

VI. kafli laganna (36.—40. gr.) breytist þannig:

1. 38. gr. laganna verður 36. gr.
2. Á eftir 36. gr. komi ný grein (37. gr.), svo hljóðandi:

Nú telur sá, er reisa vill nýbýli og hefur fengið til þess samþykki nýbýla-
stjórnar, sér hentugra að gera fyrst nauðsynlegar undirbúningsframkvæmdir,
svo sem framræslu og ræktun á hinu fyrirhugaða nýbýlalandi, áður en byggingar
eru reistar, og skal hann þá njóta sama styrks úr landnámssjóði til þeirra fram-
kvæmda og þeir, sem byggja fyrst og rækta svo.

Þessi styrkveiting er þó bundin eftirfarandi skilyrðum:

- a. Að hlutaðeigandi hafi full eignarumráð eða erfðaábúðarréttindi á landi því,
sem nýbýlið verður stofnað á.
- b. Að framkvæmdirnar, sem styrks njóta, séu gerðar í samráði við nýbýlastjórn
eða trúnaðarmenn hennar.
- c. Að styrkþegi skuldbindi sig til að hafa reist nauðsynlegar byggingar á land-
inu ekki síðar en 8 árum eftir að ræktunarstyrkurinn var fyrst greiddur.
Að öðrum kosti endurgreiði hann landnámssjóði styrkinn með 5% vöxtuni
frá greiðsludegi.
- d. Stofnandi nýbýlisins setji land nýbýlisins að veði með 1. veðrétti sem trygg-
ingu fyrir því, að staðið verði við framangreindar skuldbindingar.

Veðbinding þessi fellur niður, þegar íbúðarhús hefur verið reist á landinu.

3. 36. og 37. gr. laganna verði 38. og 39. gr.
4. 39. og 40 gr. laganna verða 40. og 41. gr.
5. Fyrirsögn kaflans verði:

Um landnám einstaklinga og nýbýli.

2. gr.

Á eftir VI. kafla laganna kemur nýr (VII.) kafli (42.—48. gr.), svo hljóðandi:

VII. KAFLI

Um endurbyggingu eyðijarða og um eftirlit með ábúð á jörðum.

- a. (42. gr.) Skylt er nýbýlastjórn að sporna við því eftir föngum, að jarðir fari í eyði, sem að dómi trúnaðarmanna nýbýlastjórnar og jarðræktarráðunauts Bún-
aðarfélags Íslands eru vel fallnar til jarðræktar og búrekstrar, og hafa um það
samráð við hlutaðeigandi sveitarstjórnir, að notaðar séu heimildir ábúðarlag-
anna til að koma í veg fyrir jarðníðslu og að byggilegar jarðir séu lagðar í eyði.
Nýbýlastjórn vinni enn fremur að því í samstarfi við hlutaðeigandi sveitar-
stjórnir, að jarðir, sem komnar eru í eyði, en veita þau skilyrði til búrekstrar,
er að framan greinir, byggist aftur þar til hæfum mönnum. Skylt er hrepp-
stjórum að senda nýbýlastjórn skýrslu um hver áramót um eyðijarðir í hreppn-
um, þar með taldar þær jarðir, er 3. gr. ábúðarlaganna ræðir um. Skýrslur þessar
skulu gerðar eftir fyrirsögn nýbýlastjórnar.
- b. (43. gr.) Nýbýlastjórn skal svo fljótt sem tök eru á láta rannsaka skilyrði til
ræktunar og búrekstrar á eyðijörðum og jörðum, sem ekki eru nytjaðar nema
að einhverju leyti, sbr. 3. gr. ábúðarlaganna. Við rannsókn þessa skal safna
upplýsingum um öll þau atriði, er máli skipta vegna búrekstrar á hverri ein-
stakri jörð, og hvað varð þess valdandi, að hún fór að einhverju eða öllu leyti
í eyði. Skal þetta þannig gert, að þeir, sem falast eftir jarðnæði, geti fengið rétta
og greinilega hugmynd um jörðina og þá aðstöðu til búrekstrar, er hún veitir.
Nýbýlastjórn skal árlega gera skrá yfir þær af þessum jörðum, sem hún
telur rétt að byggja og eru lausar til ábúðar. Skrá þessi skal birt almenningu.
- c. (44. gr.) Skylt er nýbýlastjórn að veita þeim, er þess óska og hafa hug á að
reisa bú í sveit, upplýsingar um þær jarðir, sem eru lausar til ábúðar og um
ræðir í 43. gr. Umsækjendur um jarðnæði, er leggja fram vottorð skilríkra
manna um að þeir uppfylli þær kröfur, er gera verður til búandi manna í sveit,
skulu njóta þeirrar aðstoðar nýbýlastjórnar við útvegun jarðnæðis, er hún getur
i té látið.
- d. (45. gr.) Nú leiðir rannsókn í ljós, að einhver ákveðinn annmarki er þess vald-
andi, að jörð, sem nýbýlasjóður á eða nýbýlastjórn hefur full umráð yfir, byggist

ekki, en jörðin er að öðru leyti vel fallin til ræktunar og búrekstrar, og er nýbýlastjórn þá heimilt að ráða bót á þessu, ef þess er kostur. Kostnaður nýbýlasjóðs af þessum framkvæmdum má þó aldrei fara fram úr áætluðum meðalstofnkostnaði býlis í byggðahverfi.

- e. (46. gr.) Heimilt er nýbýlastjórn að kaupa einstakar jarðir, þar með talin eyðibýli, ef hún telur það nauðsynlegt til þess að koma betra skipulagi á byggðina og trygga örugga ábúð á jörðunum. Kaupverð slíkra jarða skal vera undir því verði, er nýbýlastjórn greiðir á sama tíma fyrir lönd undir byggðahverfi.
- f. (47. gr.) Verði jarðareigandi brotlegur við ákvæði 3. gr. ábúðarlaganna, og hlutadeigandi sveitarstjórn notar ekki þá heimild, sem henni er veitt samkvæmt 3. og 4. gr. sömu laga til að ráðstafa jörð, sem komin er í eyði eða niðurniðslu og nýbýlastjórn telur vel fallna til búrekstrar, er nýbýlastjórn heimilt að gera hverjar þær ráðstafanir, er ábúðarlöginn heimila hreppsnefndum til þess að jörðin verði endurbyggð af þar til hæfum manni. Nýbýlastjórn er enn fremur heimilt að ganga í þau kaup, er um ræðir í annarri málsgr. 4. gr. ábúðarlaganna, að hlutaðeigandi hreppsnefnd frágenginni, ef nýbýlastjórn telur það henta.
- g. (48. gr) Jarðir, sem nýbýlastjórn fær eignarumráð yfir samkv. heimild 46. og 47. gr., skulu auglystar til sölu og ábúðar. Skylt er kaupanda að gera jörðina að ættaróðali samkv. ákvæðum laga nr. 116 30. des. 1943, um ættaróðal og erfðaabúð. Söluverð jarðar sé kostnaðarverð nýbýlastjórnar, þar með talinn kostnaður við þær umbætur, sem gerðar kunna að vera á jörðinni samkv. 45. gr. Heimilt er þó nýbýlastjórn að veita styrk vegna ræktunarumbóta tilsvarandi ákvæðum 38. gr., þá er jörðin hefur verið tekin til ábúðar. Jarðir þessar njóta réttar til lána úr byggingarsjóði og ræktunarsjóði, að ábúð tryggðri, eftir sömu reglum og byggðar jarðir.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

4. gr.

Pegar lög þessi hafa hlotið staðfestingu, skal fella meginmál þeirra inn í lög nr. 35 1946 og gefa þau út svo breytt.